

РЕШЕНИЕ

№ 5002

гр. София, 28.09.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 16.09.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Емил Георгиев, като разгледа дело номер **6787** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.

1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Делото е образувано по искова молба на [фирма], ЕИК:

202668915, със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица] срещу Националната Агенция за Приходите.

Претендира се да се осъди ответника да заплати на ищеца, както следва:

1.сумата от 11 509,76 лв. представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, настъпили от отменен като незаконосъобразен Ревизионен акт № Р-02000219003750-091-001/11.03.2020 г., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение за изготвяне на жалба пред административния орган - директора на дирекция „ОДОП“ - [населено място].

2.законна лихва върху обезщетението на стойност 367.70 лв., изчислена от датата на заплащане на възнаграждението до датата на предявяване на исковата молба (16.07.2020 г.)

3.законната лихва върху обезщетението от датата на предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се представлява от адвокат П., която поддържа исковата молба. В дадения от съда срок не са представени допълнителни съображения в писмен вид.

Ответникът - Национална агенция за приходите, се представлява от юрисконсулт А., която оспорва исковата молба, по аргументи посочени в отговора на исковата молба.

В дадения от съда срок са постъпили допълнителни писмени бележки.

Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП, изразява становище за основателност на предявените искиове, но счита същите за прекомерни, защото дружеството е изготвило жалбата до директора на Дирекция „ОДОП“, но същото не е осъществило процесуално представителство.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че срещу [фирма] е било образувано ревизионно производство, завършило с издаването на Ревизионен акт № Р-02000219003750-091-001/11.03.2020 г. (л. 140-147) от органи по приходите при ТД на НАП, [населено място], с който за дружеството са установени публични задължения в размер на 290 762,03 лв. главница и 32 121,27 лв. лихви. На 24.03.2020 г. дружеството е подало жалба вх. № 44-00-2521 (л. 16-106). При оспорването му по административен ред, РА е частично отменен с решение № 104 от 01.06.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП (л. 107-129). Жалбата е отхвърлена в частта срещу РА, в която за дружеството са установени задължения по ЗДДС в общ размер на 7410 лв., ведно със съответните лихви.

Като писмени доказателства по делото са приети следните документи: 1. фактура № 592/24.03.2020 г. (л. 13), издадена от Адвокатско съдружие „Т. и И.“, като доставчик и [фирма], като получател, с предмет на доставката изготвяне на жалба срещу Ревизионен акт № Р-02000219003750-091-001/11.03.2020 г. пред административния орган и определена стойност от 11 622,50 с ДДС, 2. извлечение от банковата сметка на Адвокатско съдружие „Т. и И.“ (л. 175-176) в У. Б. АД, видно, от което на 24.03.2020 г. по сметката са постъпили 11,622.50 лв. от [фирма], 3. справка-извлечение от счетоводна сметка 4011, подсметка 233, от което се установява, че получената по фактура № 592/24.03.2020 г. с получател [фирма] сума от 11,622.50 лв. е осчетоводена в Адвокатско съдружие „Т. и И.“, 4. извлечение от аналитични ведомости, съставени в счетоводството на [фирма] (л. 178-180), от които е видно, че дружеството е осчетоводило като разход сумата от 11,622.50 лв., преведени на Адвокатско съдружие „Т. и И.“ по фактура № 592/24.03.2020 г. и извлечение от сметката на [фирма] в П. Б. АД, (л. 181), видно от което на 23.03.2020 г. на Адвокатско съдружие „Т. и И.“ са преведени 11,622.50 лв. по фактура № 592/24.03.2020 г.

Други доказателства от значение за предмета на спора по делото не са ангажирани.

В исковата молба се твърди, че са налице всички, предвидени в закона предпоставки, които обосновават възникването на отговорността на държавата за причинени на граждани и юридически лица вреди, вследствие на незаконосъобразни актове или действия на нейни органи или длъжностни лица. Доказано е наличието на претърпени вреди, изразяващи се в платено адвокатско възнаграждение за оспорване на посочения ревизионен акт и причинно-следствената връзка между тези вреди и отменения РА.

В писмения отговор на ответника се сочи, че искът е неоснователен, защото не е установено, че претендираната сума е реално платена от [фирма] на Адвокатско съдружие „Т. и И.“. Не са представени никакви писмени документи, доказващи, че същата е постъпила по сметките на адвокатското съдружие и че е била надлежно

осчетоводена в счетоводството му.

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след отмяната на административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към протовоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице,

което твърди, че е претърпяло вреди, вследствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Наличието на тези предпоставки ще бъде абсолютно условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение.

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ с оглед фактическите твърдения на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на издаден административен акт или действие на длъжностно лице или орган на ответника; 2. незаконосъобразност на акта или действието; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразното действие на длъжностно лице или орган на ответника и настъпилия вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана – от органите по приходите при ТД на НАП, [населено място] е издаден Ревизионен акт № Р-02000219003750-091-001/11.03.2020 г.

Според настоящия съдебен състав е доказана втората предпоставка – частична отмяна на ревизионния акт поради неговата незаконосъобразност, вследствие на оспорването им по предвидения в закона ред.

Производството по обжалване на ревизионните актове е специфично и изисква задължително оспорване по административен и съдебен ред.

В случая е безспорно, че е проведено оспорване по административен ред, при което с решение № 104 от 01.06.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП, РА е бил отменен в по-голямата си част.

Предвид на обстоятелството, че в закона не е предвидено търсеното и съответно заплащането на разноски при задължително оспорване по административен ред, обезвреждането на вредите, в този случай, безспорно би могло да се реализира по реда на чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Според настоящия съдебен състав в разглеждания казус са налице и третата и четвъртата предпоставки за реализиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Следва да се отбележи, че възражението на ответника, че претендираната сума не е реално платена от [фирма] на Адвокатско съдружие „Т. и И.“, защото не са представени никакви писмени документи, доказващи, че същата е постъпила по сметките на адвокатското съдружие и че е била надлежно осчетоводена в счетоводството му, е неоснователно.

От описаните по-горе доказателства, които бяха приети без оспорване се установява, че сумата по издадената от Адвокатско съдружие „Т. и И.“ фактура № 592/24.03.2020 г. е платена изцяло от [фирма] по банков път и същата е надлежно отразена както в

счетоводството на доставчика на услугата, така и в това на получателя. Представените от ищеца банкови документи удостоверяват надлежно и безспорно плащането.

Вярно е, че в случая не е представен писмен договор за правна защита и съдействие между [фирма] и Адвокатско съдружие „Т. и И.“, съгласно чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата. Според настоящия съдебен състав, издадената от адвокатското съдружие фактура замества сключването на такъв писмен договор. Доставчикът безспорно е регистриран по ЗДДС и задължително следва да издава фактури за осъществяваните от него облагаеми доставки.

Съгласно чл. 113 от ЗДДС, всяко данъчно задължено лице - доставчик, е длъжно да издаде фактура за извършената от него доставка на стока или услуга или при получаване на авансово плащане преди това. В случая издадената фактура отговаря и на изискванията на чл. 114 от ЗДДС. При положение, че [фирма] е заплатил посочената във фактурата цена от 11,622.50 лв., следва да се приеме, че между страните е постигнато съгласие Адвокатско съдружие „Т. и И.“ да изготви жалба срещу Ревизионен акт № Р-02000219003750-091-001/11.03.2020 г., а [фирма] да заплати за тази услуга посочената цена.

Обжалването на РА по реда на чл. 155 от ДОПК е законово регламентирано и е единствено средство за защита на лицето срещу ревизионен акт, с който за него са установени публични задължения. Иначе казано, съставения от органите по приходите РА, е необходимо условие за търсене на съдействието на адвокат, който може компетентно и качествено да изготви жалбата срещу този акт до директора на Дирекция „ОДОП“. В закона няма изискване жалбата да бъде съставена и подписана от адвокат. Възможно е, както е станало в случая, адвокатското съдружие да я изготви, а тя да бъде подписана от представляващия дружеството. Заплатеното възнаграждение за изготвянето на жалбата представлява вреда, тъй като е налице отрицателно изменение в имущественото състояние на ищеца в резултат на издадения административен акт, който в резултат на оспорването по административен ред е отменен, т.е. налице е причинно-следствена връзка между незаконосъобразния административен акт и претърпената вреда. Намалването на имуществото на ищеца е свързано с правомерното извършване на разходи за адвокатски хонорар за изготвяне на жалбата срещу РА до директор на дирекция „ОДОП“.

Съдът не намира за основателно направеното от представителя на СГП възражение за прекомерност на заплатеното възнаграждение за изготвянето жалбата срещу РА.

В свое Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. на ВАС по т. д. № 2/2016 г., ВАС посочва, че възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона - "справедлив и обоснован". Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Институтът на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да

се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е "обоснован и справедлив", т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството.

В разглеждания казус е безспорно, че материалния интерес, изразяващ се в установените чрез РА публични задължения за [фирма] е в размер на 290 762,03 лв. главница и 32 121,27 лв., т.е. с тези суми е щяло да се намали имуществото на дружеството в случай, че РА е влязъл в сила.

Вследствие на подадената жалба с решение № 104 от 01.06.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място] при ЦУ на НАП задълженията са намалени до 7 410 лв. и съответните лихви, т.е. оспорването на РА е постигнало в голяма част търсения от ревизираното лице ефект – намаляване на размера на установените от органите по приходите публични задължения.

Съдът намира, че възнаграждение в размер на 11,622.50 лв. за изготвянето на жалбата е два пъти по-високо от предвидения чл. 8, ал. 1, т. 5 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (в действащата към момента на сключването на договорите за правна защита и съдействие, редакция). Тук е необходимо обаче да се отчете, че подадената жалба е в обем от над 90 листа и съдържа описание и анализ на изключително много документи (счетоводни записи, фактури, договори, товарителници, извлечения от сметки и т.н.), което предполага употребата на много време и влагането на голям професионален ресурс. В тази връзка съдът намира, че заплатеното възнаграждение за изготвянето на жалбата е адекватно, справедливо, обосновано и съразмерно на материалния интерес от уважената от директора на дирекция „ОДОП“ част от жалбата, поради което и предявеният иск в размер на 11 509,76 лв. (съобразно отправения петитум, който ограничава съда в правомощието му да приеме по-голям размер) е основателен и доказан в пълен размер.

С оглед основателността на главния иск, съдът установява основателност и на акцесорната претенция на ищеца за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху уважения размер на обезщетението за причинени имуществени вреди. По отношение на определянето на началния момент на дължимостта на законната лихва, представляваща обезщетението, следва да се съобрази т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на Върховния касационен съд по тълкувателно гр.д. № 3/2004 г., съгласно което началният момент на забавата при незаконни актове на администрацията и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове.

В разглеждания случай, решение № 104 от 01.06.2020 г. на Директора на Дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“, [населено място]

при ЦУ на НАП, е влязло в сила в частта, в която е бил отменен РА на датата на издаването му, поради липсата на правен интерес за ревизираното лице от оспорването му от една страна и от друга липса на законова възможност за органа по приходите, издал акта да оспори решението на горестоящия административен орган, в случай на отмяна на акта. Съдът, по реда на чл. 162, пр.1 от ГПК, като съобрази, че не са необходими специални знания от областта на науката, изкуството, техниката или занаятите, изчислява размера на законната лихва върху сумата от 11 509,76 лв. за процесния период 01.06.2020 г. – 16.07.2020 г. (датата на подаването на исковата молба). Размерът мораторната лихва може да бъде определен чрез използване на електронния калкулатор, базиран на интернет страница с адрес: www.calculator.bg. След извършено пресмятане по посочения начин, съдът намира, че в случая размерът на мораторната лихва върху сумата от 11 509,76 лева за посочения период е **147,07 лева**.

На ищеца се дължи и законна лихва върху присъденото обезщетение, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

На основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски, съразмерно с уважената част. Съдът намира за неоснователно възражението за ответника за прекомерност на платеното адвокатско възнаграждение. Според разпоредбата на чл. 8 ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, действаща към момента на заплащане на възнаграждението – 10.07.2020 г. (видно от приложеното на л. 185 платежно нареждане), минималния размер адвокатско възнаграждение за защита по дела при интерес от 10 000 лв. до 100 000 лв. – 830 лв. плюс 3 % за горницата над 10 000 лв., т.е. в случая, с оглед на материалния интерес размерът на минималното възнаграждение е 875,27 лв. По делото освен жалбата, са изготвени и писмено становище по отговора на ответника и са представени и допълнителни писмени доказателства, поради което възнаграждение в размер на 1164 лв. не е прекомерно.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ предвид частичното отхвърляне на предявения иск, основателна е претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част.

Водим от горното, на основание чл. 203 от АПК, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,**

РЕШИ:

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на [фирма], с ЕИК:[ЕИК] и със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица] сума в размер на **11 509,76** (единадесет хиляди петстотин и девет и 76 ст.) лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, настъпили от отменен като незаконосъобразен Ревизионен акт № Р-02000219003750-091-001/11.03.2020 г., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение за изготвяне на жалба пред административния орган - директора на дирекция „ОДОП“ - [населено място], ведно със

законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на [фирма], с ЕИК:[ЕИК] и със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица] сума в размер на **147,07 лева**, представляваща мораторна лихва за периода 01.06.2020 г. до 16.07.2020 г. върху присъденото обезщетение от **11 509,76** (единадесет хиляди петстотин и девет и 76 ст.) лева, като **ОТХВЪРЛЯ** иска в тази му част до пълния му размер от **367,76** лева.

ОСЪЖДА Националната Агенция за Приходите да заплати на [фирма], с ЕИК:[ЕИК] и със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица] на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, във връзка с чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в действащата към момента на сключването на договора за правна защита и съдействие редакция, сума в размер на **1 167** (хиляда сто и шестдесет и седем) лева, представляваща платено адвокатско възнаграждение и държавна такса, съразмерно на уважената част.

ОСЪЖДА [фирма], с ЕИК:[ЕИК] и със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица] да заплати на Националната агенция за приходите на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от **100** (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 6787 по описа за 2020 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.